

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ**

Кафедра податків і фіскальної політики

КУРСОВА РОБОТА

на тему:

**«ФІСКАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ДФС УКРАЇНИ У
МИТНІЙ СФЕРІ»**

Виконала: студентка групи ФМО-43

Квачук О.

Науковий керівник:

Ведашенко Наталія Мефодіївна

ТЕРНОПІЛЬ-2016

ВСТУП

За останні роки в економіці і митній політиці України відбулися зміни, обумовлені досягненням Україною політичної та економічної незалежності і переходом до розбудови соціально орієнтованої ринкової економіки. На сучасному етапі розвитку економіки України проведення ефективної митної політики є одним з основних засобів регулювання зовнішньоекономічної діяльності з огляду на важливість інтеграції у світовий торгівельний простір.

В Україні актуалізується застосування різноманітних митних інструментів, за допомогою яких забезпечується захист національних інтересів держави. Основними серед них є митні платежі – одні із важливих важелів регулювання зовнішньоекономічної діяльності та головне джерело наповнення дохідної частини Державного бюджету України. Разом із прийняттям Податкового кодексу України, а також із внесенням після вступу України до СОТ змін до митного законодавства та реорганізацією податкової та митної служби в єдине Міністерство доходів і зборів України, в нашій державі сформовано принципово нову правову основу для справляння податків і зборів.

Діяльність ДФС спрямовано на безумовне забезпечення виконання завдань із надходження платежів до бюджетів, удосконалення системи оподаткування, виявлення та руйнування схем мінімізації податкових зобов'язань, запобігання та виявлення кримінальних та інших правопорушень у сфері оподаткування, митній та бюджетній сферах, впровадження електронних сервісів для платників, підвищення рівня митної безпеки.

Положення нового податкового законодавства, зокрема щодо системи та видів загальнообов'язкових платежів, справляння яких покладено на органи Державної фіскальної служби України, як і загалом проблема реалізації фіскальної функції суб'єктами митної справи на сучасному етапі, поки що не стало предметом спеціальних наукових досліджень. Розгляд цих питань має велике наукове та практичне значення, адже від діяльності вітчизняних митних

органів залежить ефективність та своєчасність наповнення державного бюджету доходами від митних платежів.

Актуальність теми полягає в тому, що формування дохідної частини бюджету є важливим видом діяльності будь – якої держави, зокрема і України. Сьогодні податки є не лише основним джерелом наповнення державного бюджету, але і виконують роль фінансового регулятора виробництва. Для України актуальним є розвиток системи митного оподаткування, яка б передбачала розгалужену систему митних платежів, адже крім фіскальної функції, вони виконують економічну – регулювання експортно-імпортних операцій та забезпечення економічної безпеки держави.

Дослідженням фіскальної ефективності діяльності органів ДФСУ у митній сфері займається ряд науковців, зокрема Гребельник О. П., Бережнюк І.Г., Пашко П. В., О. Годованець, Т. С. Тоцька, С. С.Крисоватий А. І., Демянюк О. Б., Герчаківський С. Д., Терещенко С.С., та ін.

Об'єктом дослідження даної курсової роботи виступає діяльність органів ДФСУ в процесі справляння митних платежів.

Предметом дослідження є відносини, що виникають з приводу реалізації фіскальної функції ДФС України.

Мета даної роботи – проаналізувати ефективність зовнішніх джерел надходжень до державного бюджету та здійснення митного контролю органами ДФСУ у процесі справляння митних платежів.

Мета роботи передбачає виконання таких завдань:

- розкрити загальні засади функціонування ДФСУ у митній сфері;
- провести аналіз заходів, які будуть сприяти підвищенню ефективності надходження митних платежів до бюджету;
- проаналізувати фіскальну значимість митних платежів;
- визначити основні проблемні аспекти адміністрування митних платежів; запропонувати основні параметри удосконалення діяльності ДФС України у митній сфері.

1. Теоретичні засади функціонування ДФСУ у митній сфері

Митна система України — це єдина загальна система, яка складається з митних органів та спеціалізованих митних установ і організацій[17 с.89]. У свою чергу, основу митних органів становить: Державна фіскальна служба України; Департамент митної справи; митниці; митні пости (Рис.1.1).

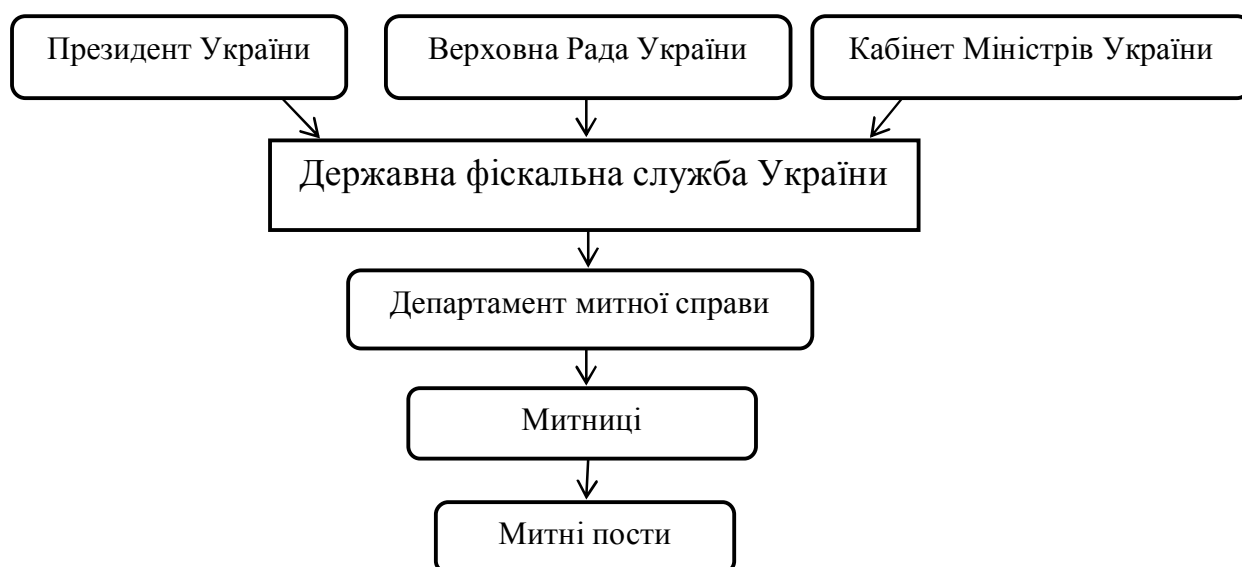

Рис.1.1 Структура та підпорядкування митних органів України[20]

Митні органи несуть відповідальність за забезпеченість охорони економічного суверенітету країни і дотримання норм як національного, так і міжнародного права, контроль за нарахуванням і сплатою мита, податків, різного виду зборів, а також здійснення митного контролю при переміщенні вантажів, валюти, товарів, майна через митний кордон.

З точки зору масштабів територіальної діяльності, система митних органів поділяється на два рівні:

- до першої належить Державна фіскальна служба України, яке здійснює свою діяльність на всій території України;
- до другої — всі інші митні органи, які здійснюють свою діяльність на території підвідомчого регіону.

Функції, які виконують митні органи, представлені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Класифікація функцій, які виконують митні органи*

Функції	Характеристика
Фіскальна	Реалізується в тому, що митниця нараховує та справляє в зоні своєї діяльності митні платежі і збори, утримання яких відповідно до законодавства покладено на митні органи (мито, митні збори, акциз, податок на додану вартість при імпорті товарів) і несе відповідальність за своєчасність перерахувань отриманих коштів до Державного бюджету.
Регулятивна	Виявляється у виконанні митницею ролі економічного інструменту зовнішньоторговельної політики держави, яка полягає у створенні обмежень або стимулів щодо виходу на національний ринок чи експорту товарів на зовнішній ринок.
Правова	Реалізується в таких напрямках: вживаються спільно з іншими правоохоронними органами заходи, які націлені на попередження незаконного вивезення за межі території предметів, які є національним, історичним і культурним багатством країни; забезпечується контроль за доставкою митних вантажів; слідство у справах контрабанди.
Контролююча у сфері митних відносин	Здійснюється стосовно дотримання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності й громадянами встановленого порядку переміщення товарів та інших предметів через митний кордон країни, здійснюється перевірка відомостей, засвідчених у вантажній митній декларації, при митному оформленні товарів та інших предметів; контролюється діяльність митних брокерів, митних ліцензійних складів і магазинів безмитної торгівлі в зоні діяльності митниці.
Контролююча у сфері валютних відносин	Митні органи відіграють значну роль у системі валютного регулювання: на Державну фіскальну службу України покладено функції валютного контролю, а на митницю — агента валютного контролю. Існує митно-банківський контроль за строками повернення в Україну валютної виручки від експортних контрактів та імпортової частини бартерних угод.
Статистична	Полягає у зборі та обробці митної статистики зовнішньоторговельних операцій, на підставі якої готуються загальні статистичні матеріали.
Законодавча	Реалізується в тому, що митні органи приймають нормативно-правові акти з питань безпосереднього здійснення митної справи, організації та регулювання митного контролю, боротьби з контрабандою і порушеннями митних правил, призначені до виконання у межах компетенції митних органів і є обов'язковими для усіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

*Складено автором за даними [21]

На різних етапах розвитку держави, залежно від цілого ряду причин (економічних, політичних), домінує та чи інша функція, яку виконує митний орган. Так, у тих країнах, які тільки почали формувати свою економічну систему і які мають великий дефіцит платіжного балансу і бюджету

та значну валютну заборгованість, домінує, насамперед, фіскальна функція. В країнах, де існують проблеми з урівноваженням торговельного балансу або загроза конкуренції імпортованих товарів, домінує функція регулятора торговельної політики. В країнах, де доступ до національного ринку лібералізовано, суттєвим є безпосереднє виконання митницею функцій митного контролю та правової функції (наприклад, у багатьох країнах останнім часом пріоритет надається боротьбі з контрабандою зброї, наркотиків, охороні інтелектуальної власності).

Відповідно до нормативних документів, регулювання митної справи здійснюють найвищі органи влади та управління України: Президент України; Верховна Рада; Кабінет Міністрів України.

Верховною Радою України визначаються: головні напрямки митної політики України, структура системи органів державного регулювання митної справи, розмір мит та умов митного обкладення, спеціальні митні зони та митні режими на території України, перелік товарів, експорт, імпорт і транзит яких через територію України забороняється.

Кабінетом Міністрів України здійснюється: забезпечення здійснення митної політики України відповідно до законів України; установлення розмірів митних зборів і плати за митні процедури; координація діяльності міністерств, державних комітетів та відомств України з питань митної справи; проведення переговорів та укладення міжнародних договорів України з митних питань у випадках, передбачених законами України; подання на розгляд Верховної Ради України пропозицій щодо системи митних органів України.

Митними органами є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи – Державна фіскальна служба України, спеціалізовані митні органи, митниці та митні пости.

Безпосереднє здійснення державної митної справи покладається на Державну фіскальну службу України (до 1996 р. — Державний митний комітет

України, з 1996-до 2012 – ДМСУ; з 2012 до 2014 – Міністерство доходів і зборів).

Основні завдання Державної фіскальної служби України[23]:

- забезпечення формування єдиної державної податкової, державної митної політики в частині адміністрування податків і зборів, митних платежів та реалізація єдиної державної податкової, державної митної політики, а також боротьба з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства, здійснення в межах своїх повноважень контролю за надходженням до бюджетів та державних цільових фондів податків і зборів та інших платежів;
- забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів;
- забезпечення формування та реалізація державної політики з адміністрування єдиного внеску, а також боротьба з правопорушеннями при застосуванні законодавства з питань сплати єдиного внеску;
- забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері контролю за своєчасністю здійснення розрахунків в іноземній валюті в установленій законом строк, дотриманням порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), а також наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, торгових патентів.

ДФСУ під час виконання покладених на неї завдань взаємодіють з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, а також з відповідними органами іноземних держав.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, спрямовує, координує та контролює діяльність митниць, здійснює інші повноваження, передбачені Митним Кодексом та іншими законами України, в межах своїх повноважень видає накази, організує та контролює їх виконання.

Функції Державної фіскальної служби України (Департаменту митної справи), які здійснюються відповідно до покладених на нього завдань (у розрізі митної справи)[23]:

1) розробляє проекти законів України, проекти актів Президента України, Кабінету Міністрів України та вносить їх у встановленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України з урахуванням практики застосування законодавства з питань, що належать до компетенції Державної фіскальної служби України;

2) розробляє пропозиції до проектів міжнародних договорів України та забезпечує дотримання і виконання зобов'язань, взятих за міжнародними договорами України, з питань, що належать до компетенції Державної фіскальної служби України;

3) здійснює адміністрування податків і зборів, митних платежів, єдиного внеску;

4) здійснює контроль за додержанням податкового і митного законодавства, законодавства щодо адміністрування єдиного внеску та в межах своїх повноважень - іншого законодавства, контроль за додержанням якого покладено на Державної фіскальної служби України;

5) забезпечує достовірність та повноту обліку платників податків та єдиного внеску, суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням;

6) вирішує відповідно до Митного кодексу України питання щодо реалізації компромісу;

7) організовує ведення митної статистики та Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності;

8) організовує та контролює дотримання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності і громадянами устанавленого законодавством порядку переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон України;

9) здійснює контроль за застосуванням відповідно до закону заходів тарифного та нетарифного регулювання під час переміщення товарів через

митний кордон України, зокрема після завершення операцій митного контролю та митного оформлення;

10) організовує контроль за правильністю визначення митної вартості товарів відповідно до закону та загальноприйнятої міжнародної практики, а також за правильністю визначення країни походження товарів, що переміщуються через митний кордон України;

11) забезпечує застосування митних режимів, здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, поміщених у відповідні митні режими;

12) вживає заходів щодо захисту прав інтелектуальної власності у процесі зовнішньоекономічної діяльності, недопущення переміщення через митний кордон України контрафактних товарів;

13) проводить верифікацію (встановлення достовірності) сертифікатів про походження товарів з України та здійснює у випадках, установлених міжнародними договорами, видачу сертифікатів походження;

14) здійснює ліцензування діяльності суб'єктів господарювання з виробництва спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, з оптової торгівлі спиртом, оптової та роздрібною торгівлі алкогольними напоями і тютюновими виробами, а також ліцензування митної брокерської діяльності;

15) надає повноваження на провадження діяльності з надання митним органам фінансових гарантій забезпечення сплати митних платежів;

16) організовує та забезпечує ведення обліку осіб, які здійснюють операції з товарами, що перебувають під митним контролем;

17) здійснює кінологічне забезпечення;

18) організовує дослідження і експертну діяльність у податковій та митній сферах;

19) здійснює разом із митними органами інших держав заходи щодо вдосконалення процедури пропуску через державний кордон України товарів і транспортних засобів, їх митного контролю та митного оформлення;

20) впроваджує спрощені митні процедури відповідно до законодавства та сприяє створенню відповідних умов для полегшення торгівлі, сприяння транзиту, збільшення товарообігу та пасажиропотоку через митний кордон України;

21) проводить аналіз та здійснює управління ризиками з метою визначення форм та обсягів митного та податкового контролю;

22) організовує контроль за доставкою товарів, які перебувають під митним контролем, до митних органів призначення;

23) організовує застосування та контроль за процедурами використання гарантій забезпечення сплати митних платежів, взаємодіє з об'єднаннями експедиторів, незалежними фінансовими посередниками, страховими організаціями та фінансово-кредитними установами;

24) організовує стягнення коштів у разі невиконання забезпечених фінансовою гарантією зобов'язань зі сплати митних платежів;

25) надає консультації відповідно до Податкового та Митного кодексів України, законодавства з питань сплати єдиного внеску.

ДФС з метою організації своєї діяльності:

- забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, здійснення заходів щодо запобігання корупції і контроль за їх реалізацією в апараті ДФС, її територіальних органах;
- здійснює добір кадрів в апарат ДФС та на керівні посади в територіальні органи, формує кадровий резерв на відповідні посади, організовує роботу з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників апарату ДФС, її територіальних органів;
- організовує планово-фінансову роботу в апараті ДФС та її територіальних органах, здійснює контроль за використанням фінансових і матеріальних ресурсів, забезпечує організацію та вдосконалення бухгалтерського обліку в установленому законодавством порядку;
- здійснює в межах повноважень, передбачених законом, разом з відповідними центральними органами виконавчої влади контроль за

- використанням державних коштів, передбачених для реалізації проектів, виконання програм, зокрема міжнародних;
- організовує свою роботу і роботу територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління;
 - надає територіальним органам ДФС методичну і практичну допомогу в організації роботи, проводить перевірку стану такої роботи;
 - координує та контролює діяльність своїх територіальних органів та організовує їх взаємодію з державними органами та органами місцевого самоврядування;
 - забезпечує згідно із законодавством надання державним органам інформації з реєстрів, банків та баз даних ДФС;
 - організовує роботу з укомплектування, зберігання, обліку та використання архівних документів;
 - організовує інформаційно-аналітичне забезпечення ДФС та автоматизацію її діяльності;

Призначення органів ДФСУ : створення сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, забезпечення безпеки суспільства, захист митних інтересів України.

Державну фіскальну службу України очолює Голова, якого призначає на посаду та звільняє з посади Президент України в установленому законодавством порядку.

ДФСУ здійснюють свої повноваження безпосередньо та через регіональні митниці, митниці, спеціалізовані митні управління та організації.

Митниця є митним органом, який у зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на органи ДФСУ.

Митниця є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк із зображенням Державного Герба України та із своїм найменуванням і діє відповідно до Конституції України,

Митного Кодексу, інших нормативно-правових актів та на підставі положення, яке затверджується наказом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Створення, реорганізація та ліквідація митниць здійснюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, в порядку, визначеному законом.

У населених пунктах, на залізничних станціях, в аеропортах, морських та річкових портах та інших об'єктах, розташованих у зоні діяльності митниці, в міру необхідності створюються її відокремлені структурні підрозділи (митні пости). При цьому митний пост є органом ДФС, який входить до складу митниці як відокремлений структурний підрозділ і в зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на органи ДФС.

Митні пости створюються у міру необхідності з урахуванням адміністративно-територіального поділу, географічного положення району, а також на залізничних станціях, автомагістралях, в аеропортах, морських і річкових портах. Створення, реорганізація та ліквідація митних постів здійснюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, за поданням керівника відповідної митниці.

Особливу роль у системі митного регулювання повинні виконувати митні лабораторії. З огляду на те, що збільшується кількість суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, а відповідно й обсяги зовнішньоторговельних операцій, виникають суперечливі ситуації між митними органами та суб'єктами господарювання, особливо щодо митного оподаткування. Розв'язання даних проблем, серед яких особливе місце посідають питання визначення митної вартості чи класифікації товарів відповідно до товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності, можливе тільки за кваліфікованої експертизи переміщуваних товарів, яка матиме місце тільки при створенні розгалуженої системи митних лабораторій.

Залежно від територіального розміщення митниці і митні пости поділяються на прикордонні (зовнішні) й внутрішні. Це пов'язано як з маршрутами переміщення товарів, рухом пасажиропотоків, так і з місцями концентрації суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності[27]. До прикордонних належать митниці або їх підрозділи, які розміщені:

а) на митному кордоні, що збігається з державним кордоном, у пунктах пропуску на державному кордоні, через які здійснюється залізничне, автомобільне, морське, річкове, повітряне та інше сполучення, а також в інших районах митної території України;

б) у пунктах, розміщених на митному кордоні там, де він збігається з межами спеціальних митних зон, а також на території спеціальних митних зон.

Вони переважно фіксують проходження товарів через кордон та інформують про це внутрішню митницю, а також здійснюють митний контроль пасажиропотоку.

До внутрішніх належать митниці й їхні підрозділи, які розміщені в місцях концентрації суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності на митній території країни. Вони здійснюють митне оформлення товарів і контроль за їх доставкою, збори митних платежів та інші митні процедури безпосередньо на місцях.

З метою підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців з державної митної справи, а також проведення наукових досліджень у сфері забезпечення митних інтересів України в системі центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, можуть створюватися спеціалізовані навчальні заклади та науково-дослідна установа.

Органи державної влади, Президент України в межах своїх повноважень, визначених Конституцією України та законами України, здійснюють керівництво митною справою та контроль за діяльністю митних органів України.

2. Аналіз діяльності ДФСУ щодо забезпечення надходжень митних платежів до бюджету

Діяльність ДФС спрямована на безумовне забезпечення виконання завдань із надходження платежів до бюджетів, удосконалення системи оподаткування, виявлення та руйнування схем мінімізації податкових зобов'язань, запобігання та виявлення кримінальних та інших правопорушень у сфері оподаткування, митній та бюджетній сферах, впровадження електронних сервісів для платників, підвищення рівня митної безпеки тощо.

За аналізований період було проведено значну роботу щодо забезпечення реалізації пріоритетних напрямів із реформування податкової системи, зокрема зменшено кількість податків з 22 до 11, спрощено процедури їх адміністрування, запроваджено систему електронного адміністрування ПДВ, оптимізовано податкову звітність, що надало змогу платникам зменшити кількість часу на її підготовку, запроваджено мораторій на два роки на здійснення податкових перевірок малого бізнесу (з обсягом доходу до 20 млн. грн. на рік).

Реалізація визначених заходів сприяла поліпшенню ефективності роботи органів ДФС та стала головним чинником у забезпеченні виконання завдань та досягнення позитивних темпів приросту надходжень платежів порівняно з 2014 роком.

Одним із першочергових завдань для ДФС на сьогодні є безумовне забезпечення виконання показників наповнення бюджету. ДФС забезпечує найбільшу частку доходів Зведеного бюджету України – 83,5 %. Зокрема, у 2015 році до Зведеного бюджету України забезпечено 587,1 млрд. грн. платежів, що на 162 млрд. грн., або на 38,1%, більше попереднього року.

До державного бюджету забезпечено надходжень 487,7 млрд. грн., що на 150,9 млрд. грн., або на 44,8 %, більше, ніж за 2014 рік.

Таблиця 2.1

**Частка надходжень, що забезпечувалися податковими органами
в доходах Зведеного Бюджету України***

Роки	Показник		Питома вага, %
	Доходи Зведеного бюджету України, млрд. грн.	Надходження, що забезпечувалися податковими органами, млрд. грн.	
2010	292,4	132,1	62,3
2011	398,3	266,4	66,9
2012	445,4	223,2	50,1
2013	464,7	271,4	58,4
2014	456,1	425,1	93,2%
2015	703,1	587,1	83,5%

*Складено автором за даними[24]

Надходження (збір) платежів до загального фонду державного бюджету склали 486,9 млрд. гривень. По головних управліннях ДФС збір платежів до загального фонду державного бюджету склав 284,6 млрд. грн., що більше факту 2014 року на 46,1% (+89,8 млрд. гривень). По митницях ДФС збір платежів до загального фонду державного бюджету – 202,3 млрд. грн., або 168,1%. (+82,0 млрд. грн.) до відповідного періоду минулого року. До місцевих бюджетів надходження платежів склали 104,6 млрд. грн., з них 99,4 млрд. грн., або 95,1 %, забезпечені ДФС. Темп росту надходжень до 2014 року становить 112,6 % (+11,1 млрд. грн.).

Індикативні показники Міністерства фінансів України виконано на 101,3 %, додатково забезпечено 6,3 млрд. грн., у т.ч. по головних управліннях ДФС – на 100,4% , митницях ДФС – на 102,6%. Додатково до бюджету забезпечено надходжень: головними управліннями ДФС – 1,2 млрд. грн.; митницями ДФС – 5,1 млрд. гривень.

За оперативними даними митної статистики загальний зовнішньоторговельний обіг у 2015 році склав 74,6 млрд. дол. США.

Імпорт товарів склав 36,4 млрд. дол. США та порівняно з 2014 роком зменшився на 16,1 млрд. дол. США, або на 30,7 %. Зменшення обсягів імпорту відбулося майже за усіма бюджетуючими товарними групами, зокрема, машини, устаткування та транспорт – на 30,5 %, продукція хімічної промисловості, каучук – на 26,5 %, паливно-енергетичні товари – на 25,2 % тощо.

Експорт товарів склав 38,2 млрд. дол. США, що на 15,9 млрд. дол. США, або на 29,4 %, менше минулого року. Зокрема, зменшення відбулось за такими товарними групами: металів та виробів з них – на 37,9 %, мінеральних продуктів – на 36,3 %, машин, устаткування та транспорту – на 35,4 %, продовольчих товарів та сільськогосподарської продукції – на 12,7 % тощо.

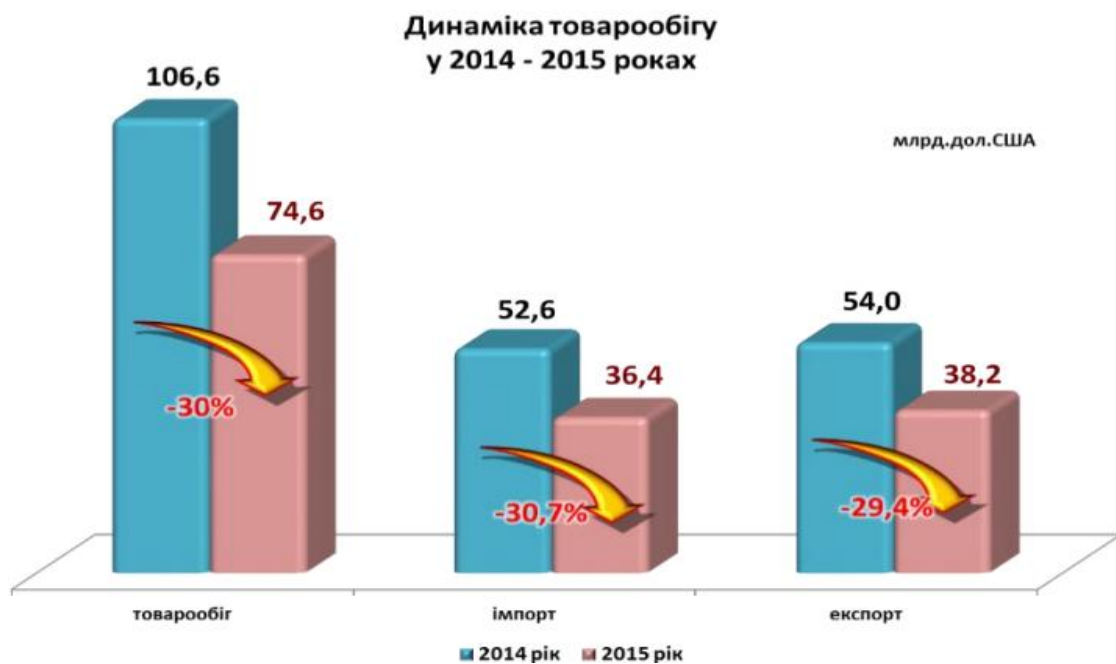

Рис 2.1 Динаміка товарообігу[22]

Зовнішньоторговельний обіг України здійснювався з партнерами з 220 країн світу. Значна частка зовнішньої торгівлі України орієнтується на ринки Співдружності Незалежних Держав (далі – СНД) та країн Європейського Союзу. На СНД припадає 20% експорту й 26% імпорту, на країни ЄС 34% та 42% відповідно.

Завдяки вжиттю ефективних заходів, спрямованих на здійснення належної організації митного контролю, ефективної протидії митним правопорушенням, забезпечення повноти оподаткування товарів, достовірності декларування товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, посилення роботи з контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, класифікації, країни походження, за 2015 рік митницями ДФС зібрано до бюджету 202,3 млрд. грн., або 102,6% до встановлених завдань (+5,1 млрд. гривень). У цілому показники надходжень до державного бюджету порівняно з минулим роком зросли на 49,1%, або на 66,6 млрд. гривень.

Приріст надходжень до минулого року забезпечено з: податку на додану вартість з ввезених на територію України товарів на 29,3 %, або на 31, 5 млрд. грн., акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів на 56 %, або на 8,2 млрд. грн., ввізного мита на 221,9% або на 27,5 млрд. грн., вивізного мита на 90,5відс., або на 199,4 млн. гривень.

Митницями ДФС забезпечено виконання заходів щодо контролю правильності визначення митної вартості товарів. Сума додаткових надходжень коштів від корегування митної вартості у 2015 році склала 5,8 млрд. грн., що на 1,8 млрд. грн., або на 43,1%, більшепоказника 2014 року (4,1 млрд. гривень).

Рис.2.2 Динаміка додаткових надходжень коштів від корегування митної вартості[23]

На справляння додаткових митних платежів за рахунок коригування митної вартості вплинув загальний стан надходжень митних платежів, зменшення обсягу імпорту (у вагових показниках), зменшення обсягів оподаткованого імпорту по вартості (в доларах США), втрати внаслідок ситуації у Східному регіоні (Донецька та Луганська митниці) та АР Крим (Кримська та Севастопольська митниці), зміна структури імпорту товарів, збільшення частки сировинних товарів, заміна більш дорогих товарів їх дешевшими аналогами та зниження цін на зовнішніх ринках, зміна курсів валют в Україні.

При цьому необхідно враховувати, що митниці не регулюють здійснення зовнішньої торгівлі, їх завданням є митне оформлення товарів та відповідне реагування на ті тенденції, що відбуваються у світі, у тому числі і за напрямом ціноутворення.

За 2015 рік порівняно з минулим роком питома вага митних оформлень товарів із застосуванням першого методу визначення митної вартості збільшилась на 0,9 % та становить 82,2 % (за 2014 рік – 81,3%).

с.2.3 Застосування основного методу визначення МВТ[22]

Традиційно високим є рівень застосування першого методу при митному оформленні сировинних товарів та промислових товарів із низьким рівнем обробки. Це в основному метали та вироби з них (86,8%), продукція

хімічної промисловості, каучук (86,2%), мінеральні продукти (83,4%), паливо-енергетичні товари (82,6 відс.), деревина та целюлозно-паперові вироби (82,5%).

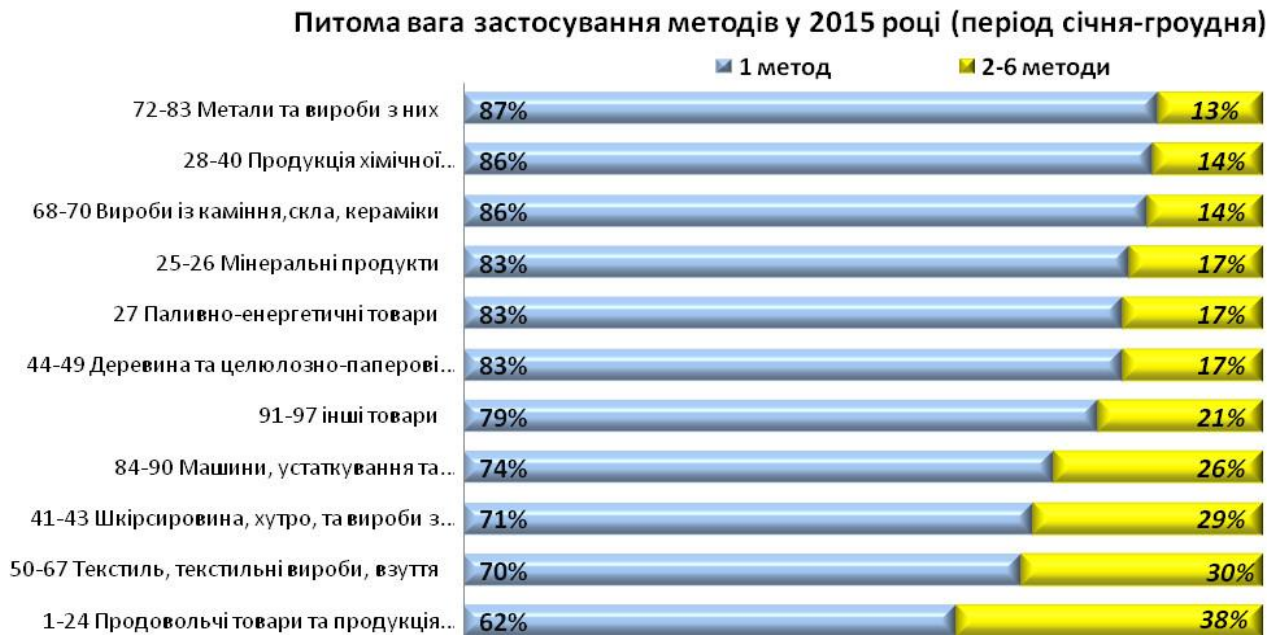

Рис.2.4 Питома вага застосування методів у 2015 р.[23]

ДФС з метою встановлення достовірної і повної інформації про рівень вартості імпортованих в Україну товарів здійснювались заходи із підготовки та направлення до уповноважених органів іноземних держав запитів на перевірку автентичності документів, поданих для підтвердження заявленої митної вартості товарів. Так, протягом 2015 року до уповноважених органів іноземних держав направлено 895 запитів на перевірку автентичності документів та отримано 330 відповідей, з яких у 61 випадку митні органи зарубіжних країн не підтвердили автентичність документів. Отримані документи направлялись до митниць ДФС для відповідного реагування.

З метою забезпечення рівних умов провадження зовнішньоекономічної та єдиного підходу до контролю за правильністю визначення митної вартості товарів на митній території України прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 року № 724 «Про використання у системі управління ризиками орієнтовних показників митної вартості товарів». Зазначеною постановою запроваджено використання органами ДФС у системі управління ризиками єдиних орієнтовних показників митної вартості

товарів під час митного оформлення товарів, що ввозяться на митну територію України у митному режимі імпорту (випуску для вільного обігу).

Забезпечено постійний контроль за правильністю класифікації товарів згідно з УКТЗЕД та недопущення втрат обов'язкових митних платежів до державного бюджету.

Протягом 2015 року прийнято 2486 класифікаційних рішень, за їх результатами класифіковано 4538 товарів. У порівнянні з 2014 роком кількість прийнятих класифікаційних рішень збільшилась на 26,4%, кількість класифікованих товарів – на 36,3%.

Додаткові надходження до бюджету за рахунок класифікаційної роботи, у порівнянні з попереднім аналогічним періодом зменшилися на 9,1% (219,2 млн. грн. проти 241,1 млн. гривень). Додаткові надходження до бюджету від контролю за класифікацією товарів на етапі після митного оформлення складають 28,3 млн. гривень.

У звітному періоді опрацьовано 563 звернення юридичних осіб щодо винесення попередніх класифікаційних рішень та прийнято 414 попередніх класифікаційних рішень на товари, що плануються суб'єктами ЗЕД до переміщення через митний кордон України.

Забезпечено контроль за правильністю визначення походження товарів. Протягом звітного року до митного оформлення товарів було подано понад 84 тис. преференційних сертифікатів походження (майже на 13 тис. сертифікатів менше, ніж за попередній рік). За результатами перевірок митними ДФС виявлено 462 недійсні преференційні сертифікати про походження товару (на 94 сертифікатів менше, ніж у 2014 році).

У 2015 році надходження від контролю за правильністю декларування країни походження товару склали 81 млн. грн., що на 11,1 млн. грн. більше, ніж за 2014 рік (без урахування Луганської та Донецької митниць)[23].

З метою забезпечення належного контролю за правильністю визначення митної вартості товарів: здійснювався системний аналіз причин та факторів, які впливають на забезпечення надходжень до державного бюджету, рівня

заявленої митної вартості товарів; проводився аналіз митних оформлень товарів з урахуванням характеристик, що впливають на формування рівня митної вартості, зокрема: за якісними та фізичними характеристиками, репутацією на ринку, країною проходження, виробником, країною виробництва, торгівельною маркою, кількісними та ваговими показниками, умовами поставки тощо; впроваджено єдиний підхід до організації роботи з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів під час митного контролю та митного оформлення.

Також протягом 2015 року ДФС за запитами митних адміністрацій зарубіжних країн, перевірено 397 сертифікатів про походження товару з України.

За запитами митних органів країн ЄС перевірено 78 сертифікатів про походження товару з України (форми А), виданих торгово-промисловими палатами в Україні на умовах Генеральної системи преференцій на товари українського походження, що експортувались до країн ЄС. За результатами перевірок достовірність 77 сертифікатів форми А підтверджено, анульовано 1 сертифікат.

Протягом 2015 року ДФС за запитами митних органів країн ЄС здійснено перевірку 52 сертифікатів з перевезення товару EUR.1, виданих торгово-промисловими палатами в Україні у рамках автономних торговельних преференцій. За результатами перевірок підтверджено достовірність 48 сертифікатів з перевезення товару EUR.1, визнано недійсними 4 сертифікати. Крім того, здійснено верифікацію 262 сертифікатів про походження товару з України (форми СТ-1), виданих торгово-промисловими палатами в Україні на товари українського походження, що експортувались до країн СНД та Грузії на умовах угод про вільну торгівлю. Достовірність усіх сертифікатів підтверджено[23].

ДФС направлено на перевірку до уповноважених органів зарубіжних країн 366 сертифікатів про походження товарів загальної форми, на підставі яких було здійснене митне оформлення товарів із застосуванням режиму

найбільшого сприяння. Протягом року уповноваженими органами Туреччини, Китаю та США проінформовано про фальсифікацію 13 сертифікатів.

У 2015 році провадилась робота щодо якнайширшого використання сучасних електронних систем і технологій під час здійснення митних формальностей, що дозволить скоротити час проходження товарів через митницю, мінімізувати вплив людського фактору та зменшити кількість бюрократичних процедур.

У звітному періоді відбулась позитивна динаміка у питанні переходу підприємств від паперової форми декларування до електронної. Процедура електронного декларування доступна кожному суб'єкту, який перебуває наобліку в митницях. На кінець 2015 року кількість електронних митних декларацій у цілому по Україні досягла 96% від загальної кількості оформлених митних декларацій (на кінець 2014 року – 94 %).

Здійснюється постійне вдосконалення процедур електронного декларування, зокрема шляхом впровадження механізму автоматичного розподілу електронних митних декларацій між посадовими особами підрозділу митного оформлення митниці. З метою спрощення процедур та скорочення часу оформлення вантажіву портах Державною фіскальною службою України та Мінінфраструктури підписано Меморандум про співпрацю у галузі інформаційних технологій щодо вдосконалення процедур в морських портах стосовно товарів, що переміщуються в контейнерах. Підписання меморандуму надало можливість приймати рішення щодо пропуску вантажів на митну територію України ще до прибуття суден у морський порт – на підставі попередньої інформації та з урахуванням результатів застосування системи управління ризиками.

На першому етапі реалізації домовленостей заплановано інтеграцію інформаційних баз даних ДФС та Мінінфраструктури.

На другому – дослідна експлуатація інтегрованої системи з використанням автоматизованої системи управління ризиками на базі програмно-інформаційного комплексу WCO CTS.

WCO CTS – Cargo Targeting System – це розроблений Всесвітньою митною організацією програмно-інформаційний комплекс, який застосовується митними органами для отримання від морських ліній попередньої інформації та в подальшому використовується для аналізу ризиків.

Цей комплекс дозволить ДФС отримувати більш детальну, структуровану та уніфіковану попередню інформацію про товари, які надходять до морських портів України в контейнерах, що сприятиме підвищенню ефективності управління ризиками та, як наслідок, спростить та прискорить митні формальності у портах.

Такі заходи вживаються ДФС у рамках реалізації Концепції запровадження багатофункціональної комплексної системи «Електронна митниця» і сприяють забезпеченню митної безпеки України, подальшому розвитку та адаптації інформаційної системи ДФС у відповідність до стандартів Всесвітньої митної організації.

Протягом 2015 року митницям ДФС надавалась методологічна допомога щодо здійснення митного оформлення товарів військового призначення, їх ввезення на митну територію України для потреб Збройних Сил України, щодо товарів подвійного використання, їх ввезення на митну територію України для потреб Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Представники ДФС двічі на місяць брали участь у засіданнях Міжвідомчої комісії з політики військово-технічного співробітництва та експортного контролю при Раді національної безпеки і оборони України.

Крім того, підготовлено та проведено семінари на тему: «Презентація Єдиного списку товарів і технологій подвійного використання України» у рамках співпраці з Державним Департаментом США за програмою допомоги в галузі експортного контролю та прикордонної безпеки (EXBS).

У звітному періоді Комісією з питання надання юридичним особам повноважень гаранта на провадження діяльності з надання митницям ДФС фінансових гарантій забезпечення сплати митних платежів прийнято рішення про відповідність банківських установ ПАТ КБ «ПриватБанк» та ПАТ

«Альфа- Банк» критеріям, встановленим статтями 314, 315 Митного кодексу України.

У 2015 році гарантами та перевізниками за фінансовими зобов'язаннями перед митницями ДФС погашено митного боргу: КТ «Бізнес Гарант» (приватне підприємство «ВП Бізнес» і Компанія) за 5 гарантійними випадками сплачено 4 520,3 тис. грн.; українськими міжнародними автомобільними перевізниками та Асоціацією міжнародних автомобільних перевізників України за 5 гарантійними випадками недоставки товарів за книжкою МДП сплачено 1 630,1 тис. грн.

Протягом звітного періоду ДФС вживались заходи, спрямовані на захист прав інтелектуальної власності. На кінець 2015 року в митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності зареєстровано 2 916 об'єктів. Це торговельні марки, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин. Кількість заяв про включення об'єктів до реєстру постійно зростає.

Рис.2.5 Кількість об'єктів права інтелектуальної власності[22]

Протягом 2015 року зафіксовано 3368 випадків призупинення митного оформлення товарів за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності. Митницями заведено 22 справи про порушення митних правил за факта миввезення на митну територію України товарів з порушенням прав інтелектуальної власності загальною вартістю понад 2 млн. гривень.

З метою недопущення порушень прав інтелектуальної власності під час здійснення зовнішньоекономічних операцій ДФС постійно вдосконалюється співпраця та взаємодія з представниками бізнес-структур, власниками прав на об'єкти права інтелектуальної власності, вживаються заходи для спрощення процедур зі сприяння захисту прав інтелектуальної власності на митному кордоні. На виконання доручень Президента України, наданих 02.07.2015 на нараді під час робочого візиту до Львівської області, ДФС та Адміністрація Державної прикордонної служби України розробили та затвердили План заходів із запровадження спільного контролю в пунктах пропуску на державному кордоні з країнами ЄС та Республікою Молдова.

02.12.2015 проведено зустріч Глав прикордонних відомств України та сусідніх країн-членів Європейського Союзу (м. Львів) за участі представників митних, зовнішньополітичних відомств та агентств, відповідальних за розвиток прикордонної інфраструктури, а також представників Європейської Комісії, агенції ФРОНТЕКС, EUAM та EUBAM. Під час зустрічі сторони у двосторонньому та пленарному форматі обговорили сучасні та прогнозовані виклики і загрози безпеці спільного кордону України та Європейського Союзу, а також питання спрощення руху осіб і товарів через спільний кордон у контексті євроінтеграційних прагнень України, запровадження спільного контролю в пунктах пропуску на українсько-угорській, українсько-румунській, українсько-словацькій ділянках кордону та розширення переліку пунктів пропуску, в яких здійснюється спільний контроль на українсько-польській ділянці державного кордону. За результатами зустрічі прийнято комюніке, в якому зафіксовано досягнуті домовленості та окреслено пріоритетні напрями співробітництва України, Угорщини, Республіки Польща, Румунії та Словацької Республіки для подальшого розвитку інтегрованого управління кордоном, забезпечення прикордонної безпеки та вільного руху осіб і вантажів.

З 01.01.2015 по 28.06.2015 видано 249 ліцензій на здійснення митної брокерської діяльності (відповідно до Закону України від 02 березня 2015 року № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності» з 28.06.2015

ліцензування митної брокерської діяльності було припинено, а ліцензійна провадження митної брокерської діяльності визнано недійсними). З 28.06.2015 надаються дозволи на здійснення митної брокерської діяльності шляхом включення підприємств до реєстру митних брокерів. З 28.06.2015 по 31.12.2015 надано 4 152 дозволи.

Станом на 01.01.2016 здійснюють діяльність: 310 митних складів, з них відкритого типу – 260, закритого –50;391 склад тимчасового зберігання, з них відкритого типу – 124, закритого –267.

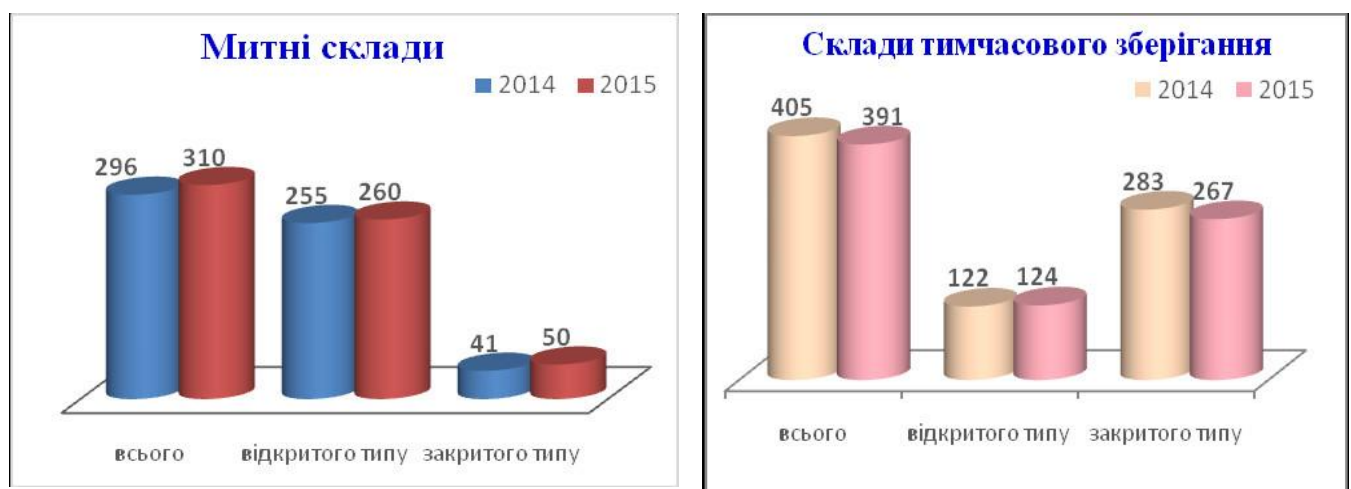

Рис.2.6 Митні склади[23]

У звітному періоді проводився аналіз поточного стану функціонування пунктів пропуску через державний кордон. До Міністерства економічного розвитку і торгівлі України направлено подання про застосування до 3 вітчизняних суб'єктів господарювання спеціальних санкцій, передбачених статтею 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Протягом 2015 року отримано та опрацьовано ДФС 1020 наказів Мінекономрозвитку про застосування, зміну виду чи внесення змін, тимчасове зупинення та скасування дії спеціальних санкцій, застосованих до суб'єктів господарювання, у тому числі:

- 84 накази – про застосування спеціальних санкцій до 1842 суб'єктів господарювання;

- 936 наказів – про скасування (тимчасове зупинення дії, зміну виду) спеціальних санкцій до 1301 суб'єкта господарювання.

Зазначену інформацію в установленому порядку внесено до автоматизованої системи митного оформлення для використання митницями при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів.

Рис.2.7 Накази про застосування та скасування дії спеціальних санкцій[24]

Забезпечено опрацювання проекту Концепції Державної цільової правоохоронної програми «Облаштування та реконструкція державного кордону» на період до 2020 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 1179-р.) та самої Державної цільової правоохоронної програми «Облаштування та реконструкція державного кордону» на період до 2020 року.

3. Ефективність здійснення митного контролю органами ДФС у процесі справляння митних платежів

На сучасному етапі розвитку митний контроль є важливим та ефективним засобом забезпечення митної політики держави. Митні органи відповідальні за своєчасність та ефективність здійснення митного контролю, виявлення порушень митного законодавства України та міжнародних договорів та забезпечення дотримання юридичними та фізичними особами митних процедур і правил.

Відповідно Митного кодексу України, митний контроль - сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм Митного кодексу України, законів та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку[18].

Основна мета митного контролю – це забезпечення законного переміщення осіб, товарів та транспортних засобів через митний кордон, в тому числі повне та уповноважені здійснювати митний контроль, входять до складу своєчасне адміністрування митних платежів.

Функції органів митного контролю поділяють на три основні: фіскальну, правоохоронну та сервісну[15 с.96]. Сьогодні в Україні органи,уповноважені здійснювати митний контроль, входять до складу Державної фіскальної служби України. Отже, можна відзначити саме фіскальну спрямованість діяльності органів митного контролю.

Варто зауважити, що при здійсненні кожної функції органамитного контролю мають співпрацювати з іншимидержавними інституціями, приватними організаціями та представниками іноземних держав. Зокрема, при здійсненні фіскальної функції – з іноземними органами митного контролю, органами податкового контролю, гарантами забезпечення сплати зобов'язань

митних платежів, утримувачами магазинів безмитної торгівлі, митних складів, вільних митних зон сервісного, комерційного, промислового типу та ін. Правоохоронної – з підрозділами Служби безпеки України, податкової міліції, підрозділами Міністерства внутрішніх справ України та ін. Під час виконання сервісної функції – з метою спрощення митних процедур і прискорення митного оформлення – з уповноваженими економічними операторами, утримувачами вантажних митних комплексів, утримувачами складів тимчасового зберігання, іноземними державними органами тощо.

На рис.3.1. наведено структуру підрозділів ДФСУ, діяльність яких спрямована саме на здійснення державної митної справи.

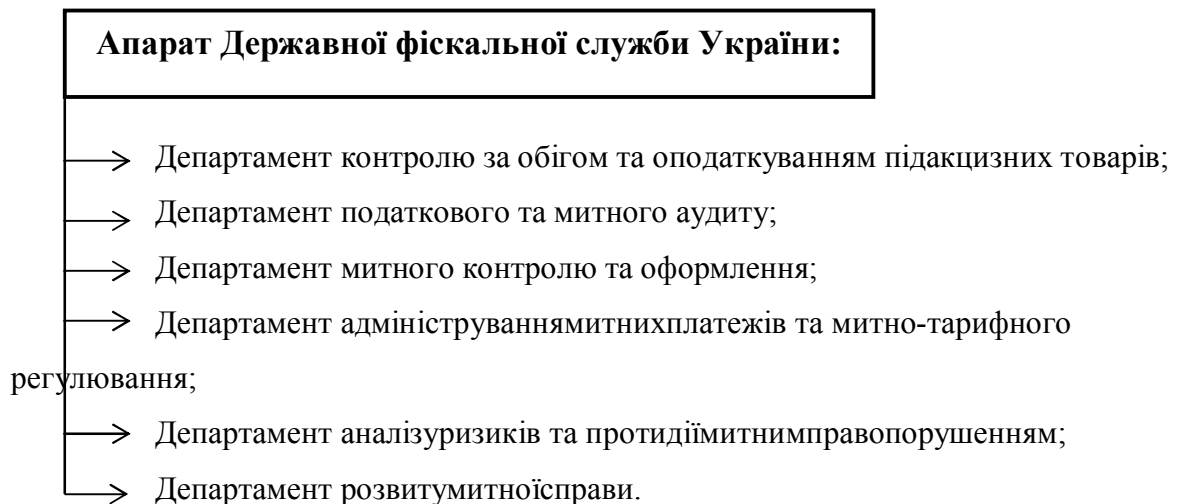

Рис.3.1 Апарат Державної фіскальної служби України [20]

За даними рис. 3.1 бачимо, що саме зі створенням ДФСУ було організовано такі департаменти: Департамент митного контролю та оформлення, Департамент адміністрування митних платежів та митно-тарифного регулювання, Департамент аналізу ризиків та протидії митним правопорушенням, Департамент розвитку митної справи.

На практиці виділяють такі форми митного контролю: 1) попередній документальний контроль, який здійснюється у пунктах пропуску через державний кордон України; 2) контроль під час митного оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення; 3) митний аудит – контроль

після митного оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення.

Порядок здійснення митного контролю визначається Кабінетом Міністрів України відповідно до норм Митного кодексу. Митний контроль здійснюється на території України і включає 3 стадії (рис. 3).

Рис.3.2Порядок здійснення митного контролю[21, с. 58]

Митний контроль здійснюється стосовно дотримання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності й громадянами встановленого порядку переміщення товарів та інших предметів через митний кордон країни, здійснюється перевірка відомостей, засвідчених у вантажній митній декларації, при митному оформленні товарів та інших предметів, відповідно до наявності вантажу і документів, необхідних для здійснення митного контролю; контролюється діяльність митних брокерів, митних ліцензійних складів і магазинів безмитної торгівлі в зоні діяльності митниці.

Митне оформлення, як умова нарахування митних платежів (ввізного мита, вивізного мита, акцизного податку та податку на додану вартість), передбачає необхідність чіткого узгодження дій органів митного контролю з органами охорони державного кордону.

Необхідність контролю за товарами, що переміщуються через митний кордон України обумовлена економічними і фінансовими наслідками торгівлі

контрабандною і контрафактною продукцією. Результатом чого є зменшення надходжень мита та митних платежів до бюджету, пригнічення розвитку легального виробництва і призупинення процесів створення нових виробничих потужностей та залучення у господарський оборот якісної продукції національного виробництва, а також інші фактори, що сприяють розвитку національної економіки країни.

До позитивних аспектів функціонування митного контролю можна віднести такі:

- 1) маркування підакцизних товарів – як захід з упередження виникнення податкового боргу з митних платежів;
- 2) надання податкового векселя з акцизного податку при ввезенні підакцизних товарів, при їх умовному звільненні від оподаткування;
- 3) обов'язкове подання попередньої митної декларації митним органам у разі ввезення товарів та транспортних засобів на митну територію України;
- 4) обов'язкова сплата митних платежів у разі вивезення товарів та транспортних засобів за межі митної території України до перетину ними митного кордону;
- 5) запровадження процедури гарантування сплати митних платежів;
- 6) жорсткі критерії відбору зазначених гарантів;
- 7) надання дозволів на відкриття та експлуатацію: магазину безмитної торгівлі, митного складу, вільної митної зони, складу тимчасового зберігання, вантажно-го митного комплексу;
- 8) запровадження інституту уповноваженого економічного оператора.

Недоліками системи взаємозв'язків суб'єктів митного контролю, на наш погляд, є:

- 1) відсутність законодавчого визначення терміну «митний постаудит» із установленим порядком і метою його проведення, що необхідно за умови скорочення строків митного оформлення до 4 годин, починаючи з 2012 р.;

2) відсутність порядку взаємодії органів митного контролю з Державною службою інтелектуальної власності.

Одне із основних завдань митних органів це забезпечення надходжень в повному обсязі від митних платежів, адже вони займають левову частку надходження до Державного бюджету.

Важливим етапом процесу адміністрування митних платежів є правильне визначення митної вартості. Цей показник слугує базою обчислення митних платежів (акцизний податок, мито, податок на додану вартість) на момент переміщення товарів через митний кордон України. Її недооцінка призводить до ухилення від сплати податків суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

Поряд із заниженням митної вартості товарів та інших предметів, в Україні на стан надходження від митних платежів впливає також правильність визначення країни походження та ідентифікація коду при переміщенні товарів і інших предметів через митний кордон України.

Недостовірна класифікація або підробка сертифікатів про країну походження товарів – це основні фактори заниження розміру ввізного мита, що призводить до зменшення нарахування податку на додану вартість. Тому пріоритетними шляхами подальшого вдосконалення процесу адміністрування митних платежів залишається розробка системи контролю оцінки митної вартості товарів, їх правильної класифікації та визначення країни походження товарів .

Основним проблемним аспектом в адмініструванні митних платежів є процес стягнення податку на додану вартість при переміщенні товарів через митний кордон України. У процесі діяльності митні органи намагаються чітко контролювати факти ухилення від сплати митних платежів.

Підсумовуючи, можна узагальнити, що основними заходами, спрямованими на підвищення організації роботи з адміністрування митних платежів, є:
– покращення організаційно-правового та інформаційного забезпечення діяльності митних органів шляхом: проведення аналізу класифікаційних рішень імпорту та перегляду переліку товарів “групи ризику”;

- активізації співпраці з виробниками і імпортерами товарів з приводу одержання довідкової інформації про ціни та чинники, які впливають на їх рівень;
- обмеження подання висновків експертними підрозділами з метою забезпечення вимог Митного кодексу щодо оформлення повної митної декларації;
- вдосконалення організаційних заходів шляхом: посилення контролю митних органів за правильністю класифікації та визначення країни походження товарів, щодо яких встановлено диференційовані ставки ввізного мита та спеціальні та антидемпінгові заходи;
- створення електронної митниці, як багатофункціональної комплексної системи, що поєднує інформаційно-комунікативні технології та сукупність механізмів їх застосування .

Електронна митниця – це комплексна багатофункціональна система, яка поєднує інформаційно-комунікативні технології та сукупність механізмів їх застосування. Використання даної системи дозволить:

- зменшити час на митні процедури;
- перейти на безпаперове оформлення;
- взаємодіяти з інформаційними системами різних установ та державних організацій України;
- розвивати міжнародне співробітництво;
- зменшити тіньовий сектор у зовнішній торгівлі;
- збільшити митні надходження до Державного бюджету України.

Така сукупність заходів дозволить відновити економічне зростання в країні та сприятиме підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних підприємств.

Слід вносити зміни у національне законодавство та використовувати лише ті інструменти митного контролю, які не лише не суперечать принципам СОТ та ЄС, але і здатні захистити економічні інтереси України.

ВИСНОВКИ

В сучасній теорії і практиці оподаткування питання визначення фіскальної ефективності податкової системи займає важливе місце, адже головне призначення ДФСУ – забезпечувати достатні та вчасні надходження до бюджету з метою подальшого фінансування суспільно важливих функцій – реалізується саме через механізм фіску. Загальна система адміністрування податків безпосередньо впливає на показники фіскальної ефективності оподаткування.

Фіскальна ефективність – це спроможність податку забезпечувати наповнення бюджетів різних рівнів, а конкретні характеристики її вимірювання – це абсолютні обсяги та питома вага надходжень податку в доходах бюджетів і ВВП, рівень ефективної ставки податку, його продуктивності тощо.

На фіскальну ефективність непрямих податків(до яких належать митні платежі) впливають: рівень податкової ставки, сальдо експортно-імпортних операцій, обсяг податкових пільг, сума недоїмки, механізми обчислення і стягнення податку.

На сьогоднішній день ефективна робота митних органів надзвичайно важлива для громадян, суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та держави.

Підвищення ролі митниці в забезпеченні фіскальної функції вимагає застосування нових контрольних заходів, які базуються на розширенні аналітичних прийомів, застосуванні системи оцінювання ризиків, проведенні постмитних перевірок. Значення фіскальної функції митних органів в Україні на сучасному етапі розвитку не тільки збереглися, а продовжує зростати.

Проаналізувавши справляння платежів до Зведеного бюджету України за 2014–2015 рр., можна констатувати, що ДФС забезпечує найбільшу частку доходів – 83,5%(587,1 млрд. грн.).

За 2015 рік митницями ДФС зібрано до бюджету 202,3 млрд. грн., або 102,6% до встановлених завдань (+5,1 млрд. гривень). У цілому показники

надходжень до державного бюджету порівняно з минулим роком зросли на 49,1%, або на 66,6 млрд. гривень.

Отже, удосконалення системи митно-податкового адміністрування в митних органах – вагомий фактор впливу на позитивну динаміку щодо повноти надходжень митних податків та зборів до державного бюджету.

Відтак, вирішення проблемних питань адміністрування митних платежів можливе за ефективної організації контролю визначення коду товарів та заявленої митної вартості.

З метою підтримки високої фіскальної ефективності податкової системи України необхідно:

- удосконалювати технології профілактики податкових правопорушень; скасувати малорезультативні податки;
- орієнтувати органи адміністрування на забезпечення належної фіскальної результативності за основними бюджетоутворюючими податками;
- вживати заходи зі зміцнення дисципліни у податкових і митних органах;
- своєчасно виявляти й усувати причини та умови, які призводять до податкових девіацій;
- удосконалювати технології адміністрування податкового боргу;
- реально забезпечити дотримання принципу невідворотності покарання за вчинення податкових правопорушень.

Підбиваючи підсумки, варто зазначити, що податкова політика останніх років в Україні спрямована на збільшення частки непрямих податків, котрі мають переважно фіскальну спрямованість, оскільки оподатковують споживання, яке порівняно з прибутками підприємств і доходами громадян є більш сталим і менш гнучким. Вважаємо, що вдосконалення системи непрямого оподаткування має базуватися на розв'язанні проблеми забезпечення достатніх надходжень до бюджету за рахунок збільшення обсягів виробництва споживання, розширення обсягів інвестиційної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні питання теорії та практики митної справи: монограф./ за заг. ред. І.Г. Бережнюка. – Хмельницький : ПП Мельник А.А., 2013 – 428с.
2. Бобрижна Г. В. Аналіз зарубіжного досвіду управління митними ризиками в системі гарантування економічної безпеки держави / Г. В. Бобрижна // Вісник Академії митної служби України. – 2012. – № 1 (6). – С. 138–145.
3. Борисенко О. П. Система державного контролю за зовнішньоекономічними операціями в Україні та напрями її вдосконалення / О. П. Борисенко // Вісник Академії митної служби України. – 2013. – № 2 (42).– С. 82–88.
4. Генеральна угода з тарифів і торгівлівід 15.04.1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/981_003.
5. Гребельник О.П. Митна справа / О.П. Гребельник. – К. : Центр учб. літ., 2014 – 380 с.
6. Губа М.О. Митні платежі в Україні: особливості адміністрування в сучасних умовах/ М.О. Губа // Вісник Академії митної служби України. – 2010. – №2. –С. 63-68.
7. Договір про зону вільної торгівлі від 18.10.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997_n25.
8. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991р. №960-ХІІ (ред. від 17.11.2012 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
9. Закон України «Про Державний бюджет на 2015 рік» №5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80-19>
10. Закон України «Про Митний тариф України» від 19.09.2013 р., №584-ХVІІІ(ред. від 10.11.2016 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/584-18>.

11. Запорожець О. Система адміністрування митних платежів України // О. Запорожець / Вісник КНТЕУ. Фінанси та банківська справа. – 2012. – № 2. – С. 104-111.
12. Івашова Л. М. Спрощений митний контроль у контексті економічної безпеки: проблеми та шляхи їх розв'язання / Л. М. Івашова, Л. І. Кийка // Вісник Академії митної служби України. – 2012. – № 1(6). – 146–152с.
13. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - №30. – 140 с.
14. Концепція реформування діяльності митної служби України на 2011–2015 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/publish/article?art_id=221303
15. Любива Ю.В. Місце та роль фіскальної функції серед інших функцій митних органів // Вісник АМСУ. – 2011. – № 1 – С. 94 - 97.
16. Лялька А.Б. Фіскальна функція митних органів України / А. Б. Лялька // Митна справа. – 2012. – № 5 (83). –С. 56–60.
17. Митна енциклопедія : у 2 т. – Т.2 / редкол. : І.Г. Бережнюк. – Хмельницький : ПП Мельник А.А., 2013 – 536 с.
18. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
19. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Конвенція Кіото) від 18.05.1973 р.[Електронний ресурс].– Режим доступу:http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_643
20. Наказ ДФС України від 02.09.2014 р. № 101 «Про введення в дію Структури ДФС та внесення змін до наказу ДФС від 09.07.2014 р. № 1» [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://sfs.gov.ua/diyalnist-/za>
21. Новікова К. І. Перспективні напрями розвитку мито-тарифного регулювання в Україні // К. І. Новікова / Держава та регіони. Серія: економіка та підприємництво. – 2010. – № 1. – С. 141-145.
22. Основні напрямки реформування української митниці, офіційний сайт ДКСУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua>

23. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua>
24. Офіційний сайт Рахункової палати України // Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk> .
25. Податковий кодекс від 02.12.2010 р., № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
26. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення УКТЗЕД » від 20.12.2012 р., №428 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1863-2002-п>
27. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 451 «Питання пропуску через державний кордон України осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників та товарів, що переміщуються ними» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/451-2012-%D0%BF>
28. Терещенко С. Управління ризиками під час митного контролю товарів / С. Терещенко, С. Галько // Товари і ринки. – 2011. – № 1. – С. 43 – 48.
29. Туржанський В. А. Податковий та митний аудит зобов'язань за податками і зборами / В. А. Туржанський // Сталий розвиток економіки. – 2013. – № 4. – С. 357 – 362.
30. Туржанський В. А. Функціонування постаудиту всистемі митного контролю: вітчизняний та зарубіжний досвід / В. А. Туржанський // Митна безпека. – 2013. – № 1. С. 13 – 19.